

Eaa te vairakau patia BCG?

Ka na roto i te patia'anga e oronga ia ai te vairakau patia BCG ki taau pepe. Na te vairakau patia BCG e tauturu i te au tuanga paruru o te mero o taau pepe, i te tamaki atu i te au tiemu te ka akatupu i te maki TB, ma te paruru i taau pepe kia kore e tu ia e te au tu maki kino (diseases) o te maki TB.

KARE te au pepe te ka tu ngoie ia e te maki TB, e tutaki i te vairakau patia BCG, me patia ia ratou.

te tamariki. Na teia i akatinamou kia tā-angaanga ua ia rai te BCG i Nu Tireni nei no te tamariki i raro ake i te uki 5 mataiti, ei ravenga i te akaiti mai i te au mea te ka akatupu i te au tu maki TB kino ki te tamariki.

Eaa te roa i te tuatau puapinga o te vairakau patia paruru?

Kare i papu ake te roa i te tuatau puapinga o te vairakau BCG me oti te patia'anga i te raveia. Tera ra, kua pou te 15 mataiti, e kare e tuke i kitea ia i te akara akaou ia anga te turanga paruru a te BCG.

Me e au uianga taau, me kore ra, ka anoano koe i te kite i tetai au tuatua ke atu no teia, me ka tika, kapiki ia atu:

**TE INGOA O TE ARONGA RAPAKAU O TE KATOATOA
(NAME OF PUBLIC HEALTH SERVICE):**

TE ATERETI: _____

FOUNU: _____

RORO ŪIRA ĀTUITUI: _____

**No tetai au tuatua akakitekite
akaou mai:**

**www.moh.govt.nz/cd/tbcontrol
www.moh.govt.nz/immunisation**

TE VAIRAKAU PATIA BCG

**TUATUA AKAKITEKITE
KI TE AU METUA**

NO TE PEPE, PENEI KO TE PIRI IA E TE
MAKI MARO (TB)

TE VAIRAKAU PATIA BCG

Koai ma te ka tau kia patia'ia ki te vairakau patia BCG?

Kare te vairakau patia Bacille Calmette-Guërin (BCG) e oronga'ia ana ki te au pepe katoatoa. Ka oronga ia ra ki te au pepe tei kitea ia mai e, ka ngoie ratou i te tu ia e te maki TB.

Ka ngoie ua taau pepe i te tu ia e te maki TB mei te mea e:

- te noo ra aia e tetai tangata e maki TB tona, me kore ra, kua tu ia ana aia e te maki TB.
- ko tetai o tona nga metua, me kore ra, ko nga metua katoa ai, e nga tangata Pasifika raua.
- kua noo ana tona nga metua, me kore ra, tetai o tona ngutuare tangata, mei te ono marama tere atu, (i te nga mataiti e rima i pāti ake nei) ki tetai au basileia te ka rokoia ngoie ia e te maki TB*.
- ka noo aia e toru marama tere atu ki tetai basileia* te ka rokoia ngoie ia e teia maki (i to ratou nga mataiti mua e rima)

* **KA ROKOIA NGOIE UA IA TE AU BASILEIA KATOATOA, MARI UA,** ko Autieria, ko Austria, ko Belgium, ko Kanata, ko te Czech Republic, ko Denmark, ko Finland, ko Varani, ko Tiamani, ko Greece, ko Orani, ko Iceland, ko Ireland, ko Isaraela, ko Italia, ko Luxembourg, ko Malta, ko Monaco, ko Nu Tireni, ko Norway, ko Slovakia, ko Sweden, ko Switzerland, ko Beritane, e Marike.

Eaa te maki TB?

- E maki piri te maki TB. Ka tupu te roiroi, te mare, te fiva e te potopoto i te a'o.
- Ka tupu te maki TB ki roto i te ate mama, e ka tupu katoa ki

tetai au mero ke o te kopapa, mei te nga pute vairanga mimi (kidneys), te au tuanga o te mero kopapa (glands), e tetai taime, ki roto i te roro.

- Ka totoa te maki TB mei tetai tangata ki tetai, na roto i te mare e te tutu'a uavare.
- Ko te maki TB tetai maki putuputu e vai nei te ka kitea vave ia. Mei te 300 ki te 400 aronga e tu ia ana i te maki TB i Nu Tireni nei, i te au mataiti tātakitai.

Eaa taku ravenga i te paruru i taku pepe kia kore e tu ia e te maki TB?

E apai koe i taau pepe kia patia ia ki te vairakau Bacille Calmette-Guërin. Na te vairakau patia BCG e tauturu i te tuanga paruru i te kopapa o taau pepe, i te arai i te au tiemu e akatupu ana i te maki TB. Ka na roto i te patia e oronga ia atu ei teia vairakau ki taau pepe.

Eaa te tuatau tau meitaki no taku pepe kia patia ia ki te vairakau BCG?

- E mea meitaki rava atu no taau pepe kia patia ia aia ki te vairakau i tetai nga ra ua ake i muri mai i tona anau anga mai, e tae ua atu aia ki te 6 marama.
- Me tei runga atu taau pepe i te 6 marama, ka akara ia aia no te akapapu e, me i vaitata ana aia ki te au ngai o te tiemu maki TB. Tei runga ua i te ka kitea ia mai me raveia teia akara'anga, penei, ka oronga ia atu te patia o te vairakau kiaia.

Ka akapeea au e rauka'ia kia patia ia taku pepe ki te vairakau?

E komakoma atu koe ki te Akaaere o te Tuanga Akono Tiaki Ngai Aka'anau anga (Lead Maternity Carer [LMC]), me kore ra, ki toou

taote, me kore ra, ki te vaine aka'anau tamariki, no tetai tuatau noou i te aravei ia ratou. Me kore ra, kapiki ia atu to kotou Aronga Rapakau o te Katoatoa (Public Health Service) ma te pati atu e, ka anoano koe i te komakoma ki te Neti o te BCG o to kotou oire. E akara koe ki raro ake nei, i te au tuatua akakitekite no teia.

Eaa te ka aru mai me oti taku pepe i te patia ia ki te vairakau paruru?

E au mea matau ia tetai e tupu ana me raveia te patia'anga o te vairakau paruru, e, e iti ua te au mea kino pakari e tupu ana. Ko te maata anga o te au pepe me patia ia ki te BCG, ko te ngai ua tei patia ia te ka akaira, e akamata'i i te nga marama e toru te ka aru mai, te meitaki e te akapaka anga te tona i te ngai i patia ia.

- **I tetai o te au ra mei te 1 ki te 6 epetoma,** ka āta mai te akapuku muramura meangiti ki te ngai i patia'ia. Ka pou tetai au epetoma, e meitaki ei teia.
- **I muri mai, mei te 6 ki te 12 epetoma,** penei ka riro mai teia akapuku muramura ei tona meangiti te ka ta'eta'e ua te vai. Me tupu ake teia, tapokī'ia ki te va'i ārai tona putaputa (gauze), kia rauka te reva i te tairi ki roto, ki vao. Auraka e tapoki ki te palāta (plaster).
- Penei, ka taena te 3 marama e meitaki ei teia tona, e penei katoa ka vai te akairo paka o te tona. E pera ua ana rai.

Mei te aa te tu o te turanga meitaki o te vairakau patia paruru?

Kare i papu meitaki ake te turanga meitaki o te vairakau BCG no te patia arai kia kore te maki TB e tupu. Tera ra, ua atu e kare te BCG e rauka i te arai i te turanga kino o te maki TB, kua tinamou e, na te BCG e paruru ana kia kore e tupu te au tu maki TB kino o.